

DEKRET

z dnia 8 stycznia 1946 r.

o zmianie i uzupełnieniu ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym¹.

---

¹ Dz. U. 1946, nr 4, poz. 28. Zbudowany przed II wojną światową system ubezpieczeń społecznych opierał się, w aspekcie organizacyjnym, przede wszystkim o Zakład Ubezpieczeń Społecznych i terenowe ubezpieczalnie społeczne. Niewielką część ubezpieczeń społecznych realizowały mniejsze zakłady ubezpieczeniowe, które rodowodem sięgały często okresu zaborów. Utrzymanie tych instytucji było przejściowym, a z biegiem lat kurczył się zakres obowiązków i liczba ubezpieczonych w nich obywateli Rzeczypospolitej (K. Chylak, *Ubezpieczenia społeczne i zaopatrzenia emerytalne w II Rzeczypospolitej*, Warszawa 2017). W wyniku wybuchu wojny światowej likwidacji uległy instytucje ubezpieczeniowe, które znalazły się pod władzą Związku Radzieckiego. Na ziemiach okupowanych przez Niemcy instytucje utrzymały się, choć włączone zostały w strukturę systemu niemieckiego. Dotyczyło to również Generalnego Gubernatorstwa, choć tu utrzymana została odrębność instytucjonalna i w pewnym zakresie ciągłość prawna (H. Szurgacz, *Ubezpieczenia społeczne w latach okupacji hitlerowskiej 1939-1945* [w:] *Rozwój ubezpieczeń społecznych w Polsce*, Warszawa 1991, s. 175-179). Zakończenie niemieckiej okupacji umożliwiło ponowne uruchomienie instytucji ubezpieczeniowych. Działalność wznawiały poszczególne ubezpieczalnie a koordynację, wobec braku instytucji centralnej (ZUS) przejął Departament Ubezpieczeń Społecznych w Resorcie Pracy, Opieki Społecznej i Zdrowia PKWN. Wobec zniszczeń w Warszawie podstawą odnowienia działalności ZUS stał się przedwojenny, krakowski oddział ZUS. W styczniu 1945 r. utworzono w Krakowie tymczasową dyrekcję ZUS. Następnie reaktywowano oddział w Łodzi, później w Chorzowie i Poznaniu. Na końcu zaś – w maju 1945 r. – w Warszawie. Centrala została przeniesiona do Łodzi, a z czasem organizowano struktury ubezpieczeniowe na terenach przejętych od Niemiec (powstały ubezpieczalnie w Gdańsku, Gorzowie, Słupsku, Szczecinie, Opolu, Wrocławiu, Olsztynie, Legnicy, Wałbrzychu). Do końca 1945 r. działało w Polsce 61 ubezpieczalni. Nadto wznowiła działalność Spółka Bracka w Tarnowskich Górach. Przejęła ona zadania Pszczyńskiego Bractwa Górniczego. Uruchomiono też Kasę Bratnią w Sosnowcu. Tę nieco żywiołową odbudowę uporządkowano w styczniu 1946 r. nowelizując ustawę scaleniową z 1933 r. Większe uprawnienia otrzymał minister pracy, ustalono strukturę instytucjonalną sankcjonując utrzymanie dwóch instytucji ubezpieczenia górniczego, likwidując pozostałe oraz te wynikające z autonomicznej odrębności Górnego Śląska w okresie II Rzeczypospolitej. Zlikwidowano niektóre wyłączenia z przymusu ubezpieczeniowego (m.in. pracowników umysłowych, których zarobki przekraczały ustawowy limit, robotników rolnych i leśnych zatrudnionych w gospodarstwach powyżej 30 ha). Zniesiono górną granicę zarobków w wymiarze składki, urealniono i podwyższono składki. Ustawodawca uporządkowawszy system stworzył warunki do funkcjonowania instytucji ubezpieczenia społecznego. Nie był to jednak koniec zmian, a raczej pewien etap, punkt wyjścia do realizacji ubezpieczeń społecznych obejmujących kolejne grupy pracowników i konsolidacji funduszy. Przepisy

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) - Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1.

W ustawie z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396) w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 855), ustawą z dnia 11 stycznia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 15) ustawą z dnia 9 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 227), ustawą z dnia 23 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 258), dekretem Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 7 września 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 4, poz. 19), dekretem Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 7 września 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 24), dekretem Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 23 października 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 9, poz. 44) i dekretem z dnia 29 września 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 43, poz. 240) wprowadza się zmiany następujące:

- 1) w art. 5 skreśla się punkty 1) i 2) ust. (1) oraz ust. (2);
- 2) w art. 6 skreśla się w ust. (1) pkt 1) wyrazy "z wyjątkiem objętych przepisem ust. (3) pkt 1)".

---

dekretu wraz z późniejszymi zmianami obowiązywały do wprowadzenia w życie ustawy z 1997 r. (Dz. U. 1997, nr 28, 153), zob.: AAN, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, sygn. 25, *Ubezpieczenia społeczne 1946-1949. Sprawozdania, statystyki, tabele*; E. Modliński, *Trzyletnie przemiany w ubezpieczeniach społecznych*, „Praca i Opieka Społeczna” 1947, nr 2; W. Mamrotowa, *Reforma ubezpieczenia brackiego*, „Przegląd Ubezpieczeń społecznych, 1948, z. 6; P. Grata, *Czas przełomu. Polska polityka społeczna w latach 1944-1950*, Rzeszów 2018.

3) w art. 6 ust. (2) otrzymuje brzmienie:

"(2) Obowiązkowi ubezpieczenia, określonego niniejszą ustawą, podlegają tylko w zakresie art. 1 pkt 1): funkcjonariusze państwowi, nie wyłączając profesorów i pomocniczych sił naukowych w państwowych szkołach akademickich oraz nauczycieli, sędziowie w sądownictwie powszechnym i administracyjnym, prokuratorzy, asesorowie i aplikanci sądowi, tudzież pracownicy przedsiębiorstw, zakładów i instytucyj państwowych, których stosunek służbowy ma charakter publiczno-prawny";

4) w art. 6 skreśla się ust. (3) pkt 1);

5) w art. 6 skreśla się ust. (4);

6) art. 6-b otrzymuje brzmienie:

re" Art. 6-b (1) Na wniosek właściwych władz, instytucyj, osób prawnych prawa publicznego, zrzeszeń lub związków zawodowych Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami może zwolnić od obowiązku ubezpieczenia w zakresie art. 1 pkt 1) poszczególne kategorie osób objętych art. 6 ust. (2), jeżeli na innej podstawie mają prawo i możliwość korzystania ze świadczeń na wypadek choroby i macierzyństwa co najmniej w zakresie i na warunkach, określonych w niniejszej ustawie.

(2) Obowiązkowi ubezpieczenia w zakresie art. 1 pkt 2) lit. b) nie podlegają pracownicy związków samorządu terytorialnego oraz pracownicy przedsiębiorstw i zakładów tych związków z tytułu wszelkich zatrudnień, jeżeli na mocy statutu, zatwierdzonego przez władzę nadzorczą tych związków: 1) przysługuje im prawo do świadczeń nie mniejszych i na warunkach nie gorszych od przewidzianych ustawą niniejszą w ubezpieczeniu w zakresie art. 1 pkt 2) lit. b) i 2) uprawnienia

przewidziane w pkt 1) przysługują wszystkim pracownikom, którzy zatrudnieni są dłużej niż rok w tym samym związku samorządu terytorialnego, w jego przedsiębiorstwie lub zakładzie.";

7) art. 7 skreśla się;

8) w art. 13 ust. (1) otrzymuje brzmienie:

"(1) Jeżeli ustawa niniejsza nie stanowi inaczej, wymiar świadczeń i składek odbywa się na podstawie faktycznych zarobków ubezpieczonych.";

9) w art. 13 skreśla się ustępy (2) i (3);

10) w art. 13 ust. (4) otrzymuje brzmienie:

"(4) W razie zmiany stosunków zarobkowych Minister Pracy i Opieki Społecznej może w porozumieniu z właściwymi Ministrami ustalić dla poszczególnych rodzajów ubezpieczeń najwyższe normy zarobków, jako podstawa wymiaru świadczeń i składek.";

11) w art. 13 ust. (6) zastępuje się cyfrę 2 cyfrą 4;

12) w art. 16 ust. (2) otrzymuje brzmienie:

"(2) Pracownicy rolni, z wyjątkiem pracowników umysłowych oraz specjalnie wykwalifikowanych, ubezpieczeni będą na podstawie przeciętnych zarobków miesięcznych, ustalanych corocznie przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych po wysłuchaniu opinii organizacji zawodowych. Za pracowników rolnych uważa się pracowników zatrudnionych w gospodarstwach rolnych, leśnych, ogrodowych, hodowlanych i rybnych, jak również w zakładach pracy, ściśle z tymi gospodarstwami związanymi, a nie posiadających przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego, a także pomoc domową w tych gospodarstwach i zakładach

pracy, jak również te kategorie pracowników, zatrudnionych przy melioracjach i wykonywanych przez Państwo pracach regulacyjno-agrarnych, które określą rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej, wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych. Minister Pracy i Opieki Społecznej w drodze rozporządzeń, wydanych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych, ustala rodzaje zakładów pracy, ściśle związanych z powyższymi gospodarstwami, a nie posiadających przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego.";

13) w art. 16 skreśla się ust. (3);

14) po art. 19 dodaje się nowy art. 19-a w brzmieniu:

"Art. 19-a (1) Pracodawcami w rozumieniu ustawy są osoby fizyczne i prawne prawa prywatnego lub publicznego oraz władze, urzędy i instytucje, zatrudniające pracowników podlegających ubezpieczeniu według zasad niniejszej ustawy.

(2) Pracodawcami rolnymi są osoby zatrudniające pracowników rolnych.";

15) w art. 21 ust. (7) otrzymuje brzmienie:

"(7) Minister Pracy i Opieki Społecznej może w drodze rozporządzeń odrębnie unormować sposób dokonywania zgłoszeń oraz podstawę wymiaru i sposób obliczania lub ryczałtowania składki w odniesieniu do osób podlegających ubezpieczeniu tylko w zakresie art. 1 pkt 1) lub podlegających ubezpieczeniu tylko w zakresie art. 1 pkt 2) lit. a) i nie objętych przepisem ust. (6) niniejszego artykułu.";

16) art. 100 otrzymuje brzmienie:

"Art. 100. Zasiłku chorobowego nie otrzymują:

1) ubezpieczeni, wymienieni w art. 6 ust. (2),

- 2) uczniowie, terminatorzy i praktykanci, wolontariusze, tudzież krewni i powinowaci pracodawców, nie otrzymujący wynagrodzenia.";
- 17) w art. 106 określenie "50%" zastępuje się określeniem "100%";
- 18) art. 109 otrzymuje brzmienie:
- "Art. 109. (1) Statut ubezpieczalni społecznej może ustanowić następujące świadczenia dodatkowe, jeżeli zachodzą warunki, przewidziane w art. 240 ust. (1):
- 1) podwyższenie zasiłku połogowego (art. 106),
  - 2) podwyższenie zasiłku chorobowego (art. 99 ust. (1)),
  - 3) przedłużenie okresu udzielania pomocy leczniczej (art. 95 ust. (1) i 110 ust. (1) pkt 1),
  - 4) przedłużenie okresu pobierania zasiłku chorobowego (art. 95 ust. (1) pkt 2),
  - 5) przedłużenie okresu pobierania zasiłku połogowego do 12 tygodni, z czego 2 tygodnie przed porodem, do 10 tygodni po porodzie.
- (2) Statut może uzależnić przyznawanie dodatkowych świadczeń od czasu trwania ubezpieczenia, a nadto co do świadczeń leczniczych - od rodzaju choroby, co do zasiłku połogowego - od liczby dzieci.";
- 19) w art. 110 ust. (1) pkt 1) po słowach "13 tygodni" wstawia się słowa "w poszczególnym wypadku choroby";
- 20) w art. 117 ust. (6) dodaje się na końcu następujące zadania: "Członkowie rodziny mają w tych przypadkach prawo do świadczeń aż do wyczerpania przez ubezpieczonego okresu zasiłkowego.";
- 21) dodaje się nowy art. 123-a w brzmieniu następującym:
- "Art. 123-a. Ubezpieczalnia zwraca koszty przejazdu do lekarza, szpitala, zakładu leczniczego itp. dokonanego na zlecenie ubezpieczalni, a bez tego

zlecenia - w przypadkach, określonych w regulaminie dla chorych. Normy należności za przejazdy furmankami ustala dla gmin wiejskich właściwa powiatowa władza administracji ogólnej, dla gmin miejskich - zarząd miejski.";

22) dodaje się nowy art. 123-b w brzmieniu następującym:

"Art. 123-b. Pracodawcy rolni obowiązani są dostarczyć środków lokomocji dla przewozu chorych pracowników rolnych i członków ich rodzin do lekarza, szpitala, zakładu leczniczego itp., a w przypadkach niedostarczenia środków lokomocji zwrócić pracownikom rolnym poniesione z tego powodu koszty.";

23) w art. 153 po ust. (3) wprowadza się nowy ust. (4) w brzmieniu:

"(4) W przypadkach, w których inwalidztwo powstało w związku z wojną, Zakład może przyznać prawo do renty, jeżeli ubezpieczony przebył co najmniej 150 tygodni składkowych w ubezpieczeniu; Zakład może także zwolnić z wymogu, aby 50 tygodni składkowych przypadało na okres ostatnich 3 lat przed powstaniem inwalidztwa.";

24) art. 213 skreśla się;

25) w art. 220 ust. (1) otrzymuje brzmienie:

"(1) Niezależnie od składek, ustalonych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, wysokość składek wynosi w stosunku do zarobku osoby ubezpieczonej:

1) za ubezpieczenie w zakresie art. 1 pkt 1):

a) ubezpieczonych, wymienionych w art. 6 ust. (2) niniejszej ustawy - 3,5%,

- b) pracowników umysłowych w rozumieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 323), nie wyłączając pracowników objętych art. 4 tego rozporządzenia - 4,6%,
  - c) pozostałych ubezpieczonych - 5%;
- 2) za ubezpieczenie w zakresie art. 1 pkt 2) lit. b):
- a) robotników zatrudnionych w górnictwie i hutnictwie - 5,8%,
  - b) pozostałych ubezpieczonych - 5,2%.";
- 26) w art. 254 ust. (1) zmienić kropkę na przecinek i dodać na końcu zdania: "który przy ustalaniu planu i ogólnych zasad działalności leczniczej i zapobiegawczej tych instytucji współdziała z Ministrem Zdrowia.";
- 27) art. 276 otrzymuje brzmienie:
- "Art. 276. Pracodawca rolny, który odmawia dostarczenia środków lokomocji dla przewozu chorych pracowników rolnych lub członków ich rodzin (art. 123-b) podlega, niezależnie od obowiązku zwrócenia pracownikom kosztów tej lokomocji, karze grzywny do 3.000 zł.";
- 28) art. 311 otrzymuje brzmienie:
- "Art. 311. (1) Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrami Zdrowia, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Administracji Publicznej określa w drodze rozporządzeń terminy i warunki zastosowania do pracowników rolnych ubezpieczenia w zakresie art. 1 pkt 1) ustawy niniejszej, zasady współpracy samorządu terytorialnego przy wykonywaniu tego ubezpieczenia, a także terminy ustania obowiązków pracodawców rolnych w zakresie art. 212.
- (2) Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Administracji Publicznej określi

w drodze rozporządzeń terminy zastosowania do robotników rolnych przepisów o ubezpieczeniu w zakresie art. 1 pkt 2) lit. b) oraz zasady współpracy samorządu terytorialnego przy wykonywaniu tego ubezpieczenia. Rozporządzenia te mogą przewidzieć stopniowe wprowadzanie w życie wymienionych przepisów w zależności od terenu i kategorii robotników rolnych oraz określić odrębne warunki tego ubezpieczenia. Do czasu wydania tych rozporządzeń w stosunku do robotników rolnych, którzy na podstawie dotychczasowych przepisów objęci są obowiązkiem ubezpieczenia emerytalnego, stosuje się przepisy ustawy niniejszej w zakresie tego ubezpieczenia.";

29) art. 317 skreśla się.

Art. 2.

(1) Osoby pobierające zaopatrzenie emerytalne (uposażenia emerytalne, pensje wdowie i sieroce) lub renty, mają prawo do pomocy leczniczej z ubezpieczalni społecznej na rachunek instytucji, wypłacającej zaopatrzenie lub rentę.

(2) Zakres pomocy leczniczej i warunki jej udzielania określa rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej wydane w porozumieniu z właściwymi ministrami².

(3) Należności ubezpieczalni za świadczenia, udzielone w myśl niniejszego artykułu na rachunek właściwych instytucji, będą zryczałtowane zarządzeniem Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

---

² Zob.: Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 5 marca 1947 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Komunikacji, Poczty i Telegrafów, Leśnictwa, Administracji Publicznej oraz Ziem Odzyskanych o pomocy leczniczej dla osób, pobierających zaopatrzenia emerytalne i renty (Dz. U. 1946, nr 34, poz. 159).

Art. 3.

Upoważnia się Ministra Pracy i Opieki Społecznej do ustalania wysokości kwoty zasadniczej z art. 156 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym do czasu dokonania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych obliczeń, stanowiących podstawę ustalania kwoty zasadniczej przez Radę Ministrów.

Art. 4.

Do czasu unormowania stosunków gospodarczych Minister Pracy i Opieki Społecznej ustala w drodze rozporządzeń wysokość przejściowych dodatków do świadczeń rentowych, przewidzianych w ustawie z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym i w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych. Rozporządzenia te mogą również ustalać jednolitą wysokość tych świadczeń dla poszczególnych kategorii uprawnionych³.

Art. 5.

(1) Zakład Ubezpieczenia na Wypadek Inwalidztwa w Chorzowie i Kasy Chorych, działające na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego, ulegają likwidacji.

(2) Prawa i obowiązki Zakładu Ubezpieczenia na Wypadek Inwalidztwa w Chorzowie przejmuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych, prawa zaś i obowiązki Kas Chorych przejmują z zastrzeżeniem art. 6 ust. (3), właściwe ubezpieczalnie

---

³ Zob.: Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 13 czerwca 1946 r. o tymczasowym ustaleniu wysokości świadczeń rentowych w ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. 1946, nr 26, poz. 172) oraz Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 12 maja 1947 r. o tymczasowym ustaleniu wysokości świadczeń rentowych w ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. 1947, nr 42, poz. 213).

społeczne, utworzone w trybie, przewidzianym w art. 22 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym.

(3) Przeniesienie praw i obowiązków (ust. (2)), następuje z samego prawa i jest wolne od wszelkich opłat i podatków. Przepisanie praw hipotecznych następuje na wniosek uprawnionej instytucji.

Art. 6.

(1) Minister Pracy i Opieki Społecznej przeprowadzi organizację instytucji ubezpieczeń społecznych na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego i ustali zasady oraz sposób przejmowania przez nie majątku i działalności instytucji, które dotychczas funkcjonowały na tym obszarze⁴.

(2) W tym celu Minister Pracy i Opieki Społecznej może rozwiązywać władze i organa likwidowanych instytucji oraz mianować delegatów do przeprowadzenia wszelkich czynności, związanych z likwidacją i zabezpieczeniem majątku likwidowanych instytucji.

(3) Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Przemysłu może w drodze rozporządzeń przekazać wykonywanie ubezpieczenia w zakresie art. 1 pkt 1) ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym w stosunku do osób, zatrudnionych w górnictwie na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego, innym instytucjom, niż przewiduje powołana wyżej ustawa.

---

⁴ Chodzi o instytucje: Bractwo Górnicze w Tarnowskich Górach, Pszczyńskie Bractwo Górnicze w Katowicach, Zakład Ubezpieczeń na wypadek inwalidztwa w Chorzowie, przemysłowe i górnicze kasy chorych zorganizowane w Związek Kas Chorych Zakładów Przemysłowych Województwa Śląskiego.

Art. 7.

(1) Uprawnienia osób, które na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego były ubezpieczone lub korzystały ze świadczeń na zasadzie dzielnicowych lub okupacyjnych przepisów w zakresie ubezpieczenia na wypadek niezdolności do pracy, na starość i na korzyść pozostałych rodzin, określi rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z zachowaniem zasady, że okresy przebyte w ubezpieczeniu według dotychczasowych przepisów, zalicza się do ubezpieczenia na podstawie ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym.

(2) Do czasu unormowania, przewidzianego w ustępie poprzednim, Minister Pracy i Opieki Społecznej upoważniony jest do ustalenia sposobu przeliczania świadczeń, wymierzonych przy zastosowaniu poprzednich przepisów, i ustalania odpowiednich dodatków do świadczeń.

Art. 8.

Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Przemysłu ustali w drodze rozporządzeń zasady ubezpieczenia pensyjnego górników, jednolitego dla wszystkich zagłębi węglowych. Z dniem wejścia w życie tego ubezpieczenia utracą moc obowiązującą przepisy dotychczasowe, sprzeczne z przepisami wspomnianego rozporządzenia, w szczególności tytuł VII pruskiej powszechnej ustawy górniczej w brzmieniu obwieszczenia pruskiego Ministerstwa Handlu i Przemysłu z dnia 17 czerwca 1912 r. (Zb. u. prusk. str. 137 i nast.), ustawa o bractwach górniczych oraz art. 304 ust. (3), (3-a) i (3-b) ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym.

Art. 9.

(1) Pszczyńskie Bractwo Górnicze w Katowicach ulega likwidacji. Jego prawa i obowiązki przejmuje Spółka Bracka w Tarnowskich Górach, która prowadzi nadal ubezpieczenie pensyjne górników i hutników na zasadzie przepisów, które obowiązywały w dniu 31 sierpnia 1939 r.

(2) Przeniesienie praw i obowiązków (ust. (1)), następuje z samego prawa i jest wolne od wszelkich opłat i podatków. Przepisanie praw hipotecznych następuje na wniosek uprawnionej instytucji.

(3) Przy ocenie uprawnień osób, które były ubezpieczone lub korzystały ze świadczeń Pszczyńskiego Bractwa Górniczego, ubezpieczenie w tym Bractwie uważa się za jednoznaczne z ubezpieczeniem w Spółce Brackiej w Tarnowskich Górach.

Art. 10.

(1) Z chwilą wejścia w życie dekretu niniejszego tracą moc obowiązującą dotychczasowe przepisy, sprzeczne z przepisami niniejszego dekretu, a w szczególności przepisy II i IV księgi ordynacji ubezpieczeniowej z dnia 19 lipca 1911 r. (Dz. u. Rzeszy str. 509 i nast.).

(2) Dekret niniejszy nie narusza mocy obowiązującej art. 5 ustawy z dnia 30 lipca 1938 r. o przejęciu Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych⁵ (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 446) z tym, że całość dodatkowej opłaty, przewidzianej w tym artykule, obciąża pracodawcę.

---

⁵ Ubezpieczalnia Krajowa w Poznaniu formalnie przestała istnieć z dniem 1 stycznia 1939 r.

Art. 11.

Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej i innym właściwym ministrom.

Art. 12.

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, przy czym przepisy art. 1 pkt 1), 2), 6), 14), 15), 16) i 25) oraz art. 2 z mocą obowiązującą od dnia 1 sierpnia 1944 r. a przepisy art. 1 pkt 29) i art. 5-7 i 9 - od dnia 16 lutego 1945 r⁶.

Prezes Krajowej Rady Narodowej: Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów: Edward Osóbka-Morawski

Minister Pracy i Opieki Społecznej: Jan Stańczyk

Minister Skarbu: Konstanty Dąbrowski

Minister Przemysłu: Hilary Minc

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: Stanisław Mikołajczyk

Minister Zdrowia: Franciszek Litwin

Minister Administracji Publicznej: Władysław Kiernik

---

⁶ Treść artykułu zmieniona w lutym 1946 r. skutkiem obwieszczenia ministra sprawiedliwości o sprostowaniu błędów (Dz. U. 1946, nr 6, poz. 57). Po korekcie tekst artykułu brzmiał: Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, przy czym przepisy art. 1 pkt 1), 3), 6), 14), 15), 16) i 25) oraz art. 2 z mocą obowiązującą od dnia 1 sierpnia 1944 r. a przepisy art. 1 pkt 29) i art. 5-7 i 9 - od dnia 16 lutego 1945 r.